

AV. 6, 108, 3. Oeftern von Göttern gebraucht: von Indra RV. 4, 121, 2. 3, 36, 2. Agni 2, 1, 10. 3, 3, 6. 5, 7, 7. den Âditja 8, 9, 12. 10, 106, 7. — b) geschickt so v. a. handlich, leicht zu gebrauchen scheint das Wort zu bedeuten in der Verbindung mit शर AV. 4, 2, 3 oder वज्र RV. 10, 144, 2 (wo aber auch eine andere Construction möglich wäre) und रयि 4, 37, 5. 8, 82, 34. — 2) m. a) Künstler, Bildner, namentlich in Schmiedearbeit und Wagenbau: तं नेमिमुखेन यथा नमस्व संहतिभिः । नेदीयो यज्ञमङ्गिरः ॥ RV. 8, 64, 5. स्मृन् रथ्यं नवं दधाता केतमादिशे 9, 21, 6. शयौ वा यो मरुतो ततन् स्मृन् तेषो रेषानो ग्रथौ 6, 3, 4. स्मू रथ्येवाङ्गानि तं दधत्पुरुषः AV. 4, 12, 7. यस्ते पञ्चपि संधौ रथस्येव स्मृर्धिया 10, 1, 8 (vgl. स्मूणां त्वेति रथकृतः, näml. आधानमन्त्रः, KĪTJ. ÇA. 4, 9, 5). क्व स्विदासां कतमा पुराणी यया विधानो विदुस्मूणाम् wo und welche ist unter diesen (Morgenröthen) die uralte, bei deren Schein die Ordnenenden unter den Bildnern (die Welt am Anfange der Dinge) ordneten? RV. 4, 51, 6. — b) Bezeichnung dreier mythischer Wesen, deren Namen gewöhnlich als R̥bhu, Vibhvan und Vā́ga angegeben sind, und welche Söhne des Sudhanvan heissen. Sie sind die Künstler, welche des Indra falbe Rosse, den Wagen der Aṇvin, die Wunderkuh des Brhaspati schaffen, welche es verstehen ihre Aeltern zu verjüngen und aus der einen Schale des Tvashṭar — des eigentlichen Götterkünstlers, der darum auch ihr Nebenbuhler ist — vier Schalen zu machen. Durch diese und andere Wunderwerke erwerben sie sich göttliche Würde oder, was dasselbe heisst, Unsterblichkeit (z. B. ये देवासो अश्वन्सुकृत्या RV. 4, 33, 8). Sie erscheinen vorzugsweise in Indra's Begleitung und kommen zum Abendopfer (तृतीयसवन). Die R̥bhu können nicht als vergöttlichte Menschen betrachtet werden, wie man schon aus der Art ihrer künstlichen Werke sieht, sondern sie sind in ihrem Verhältniss zur Götterwelt vielmehr den Zwergen der skandinavischen Sage zu vergleichen, welche den Göttern ihre wunderbaren Werkzeuge schaffen. Die an die R̥bhu gerichteten und ihre Thaten preisenden Lieder sind RV. 1, 20, 110, 161. 3, 34, 60. 4, 33 — 37. 7, 48. — Nir. 11, 15, 16. शं नै स्मवः सुकृतः सुकृताः RV. 7, 33, 12. 5, 31, 13. 8, 3, 7. 10, 39, 12. 63, 10. 66, 10. VS. 30, 15. AV. 9, 1, 13. Gāb. Up. in Ind. St. 2, 76. स्मवो नाम तत्रान्ये देवानामपि देवताः । तेषां लोकाः परतरे यान्यन्नत्तीह देवताः ॥ MBh. 3, 15459. चानुपस्यात्तरे तात मनोर्देवानिमान् प्रणु ॥ आप्याः प्रभूता स्मवः पृथुकाश्च दिवाकासः । लेखा नाम मकरात्त पञ्च देवगणाः स्मृताः ॥ Hariv. 436. fg. (vgl. VP. 263, N. 18. 264, N. 20). R̥bhu ein Sohn Brahman's VP. 234. fgg. Rudra's 38, N. 13. Eine Monographie über die Sage von den R̥bhu, welche aber den Kern der Sache nicht richtig fasst, ist F. Nève's Essay sur le mythe des Ribhavas. Paris 1847. — c) Gottheit überh. AK. 1, 1, 4, 3. H. 88.

स्मृन् m. 1) Indra. — 2) Indra's Himmel. — 3) Indra's Donnerkeil RĪJAM. im ÇKDr. — Vgl. d. folg. W.

स्मृन्तन् und स्मृन्ता (die Grammatiker nehmen einen Stamm स्मृन्तिन् an und decliniren: sg. nom. ०त्ताम्, acc. ०त्ताणम्, ved. auch ०त्ताणम्, instr. ०त्ता, gen. ०त्तम्; pl. nom. ०त्ताणम्, instr. ०त्तिभ्याम् P. 7, 1, 85. 86. 88. 6, 4, 9, Sch. Vop. 3, 119—121. Der Veda hat nur sg. nom. ०त्ताम्, acc. ०त्ताणम्; pl. nom. voc. ०त्ताम् und ०त्ताणम् scheint gleichbedeutend mit स्मृ zu sein und bezeichnet a) den ersten der drei R̥bhu, welcher ge-

wöhnlich स्मृ im ausgez. Sinne heisst, und die R̥bhu überhaupt: इन्द्रो विभ्वा स्मृता वाजो अयः शत्रोर्मियत्या कृणवन्वि नृणाम् RV. 7, 48, 3. 4, 37, 1, 3. 5. 5, 42, 5. 6, 50, 12. 7, 37, 1. 48, 1. 10, 64, 10. 93, 6. — b) Indra AK. 1, 1, 4, 40. H. 172. स वृत्रेन्द्रं स्मृताः स्यो नृणां कृव्यो वभूव RV. 8, 83, 21. 1, 63, 3. 114, 4. 162, 1. 167, 10. — c) die Marut: इमां मे मरुतो गिरिमिं स्तोममनुत्तपाः । इमं मे वनता कृवम् RV. 8, 7, 9. 20, 2. — Als Beiwort zu रयि erscheint es: स्मृन्तणामुं रयिं वाजी देदातु वाजिनम् RV. 8, 82, 34; vgl. aber स्मृन्तणो रयिं वाजि वाजितं पुत्रम् 4, 37, 5, wonach man स्मृन्तणं स्मृन् vermuthen könnte. — Nach Naigh. 3, 3 bedeutet das Wort so v. a. makt, nach Nir. 9, 3 weitherrschend oder über die R̥bhu gebietend.

स्मृन्तीन्, स्मृन्तीणति denom. von स्मृन्तिन् (s. d. vorherg. W.) Siddh. K. zu P. 6, 4, 15.

स्मृन्त (von स्मृ) adj. 1) anstellig, verständig: आ नो पज्ञाय ततन् स्मृन्तयः RV. 4, 111, 2. — 2) mit den R̥bhu verbunden, von ihnen begleitet RV. 1, 110, 9. 3, 32, 6. 60, 6. 8, 33, 15. VS. 38, 8. Ait. Br. 2, 20. KĪTJ. ÇA. 10, 3, 9. 7, 14.

स्म्व (von रम्) adj. 1) angreifend, zufahrend, kühn, entschlossen; von Indra RV. 10, 120, 6. = उरुभूत Nir. 11, 21. — 2) anstellig, geschickt: Tvashṭar RV. 6, 49, 9. auf denselben geht: अस्मानमुपनीतम्वा 1, 121, 9. — Vgl. स्मृ.

स्म्वन् adj. so v. a. स्म्व 1. von Indra RV. 4, 100, 5. 12. 10, 99, 5. AV. 5, 2, 7 (v. l. zu RV. 10, 120, 6). Agni RV. 10, 20, 5. 69, 7.

स्म्वस् adj. dass. von Indra RV. 8, 39, 3. den Marut 5, 32, 8. vom Soma 9, 86, 5. vom Wagen: रथमावृत्त्या हरियोगम्भ्वस्म् 1, 36, 1.

स्मृत्वा m. Spieler auf einem best. musik. Instrument BURN. Lot. de la b. l. 339. 409. — Vielleicht, wie BURNOUR vermuthet, कृत्वा zu lesen; vgl. d. folg. W.

स्मृत्वा f. ein best. musik. Instrument BURN. Lot. de la b. l. 339. — Viell. कृत्वा zu lesen.

स्मृ so v. a. स्मृय AV. 4, 4, 7. — Vgl. घ्राश.

स्मृय (in späterer Schreibung स्मृय) m. der Bock einer Antilopenart (das weibliche Thier heisst रोक्ति) TRĪK. 2, 5, 6. H. 1294. ÇABDAR. im ÇKDr. स्मृयो न तृप्यन्वपान्मा गन्धि RV. 8, 4, 10. VS. 24, 27, 37. तामृयो भूवा रोक्तिं भूतामयैत् Ait. Br. 3, 33. P. 4, 2, 80. Suçr. 2, 496, 19. स्मृयो इव पम्पणातः ÇĀṆKH. ÇA. 8, 23, 8. Suçr. 2, 248, 14. 500, 12. Buig. P. 3, 31, 36. — Vgl. auch स्मृय.

स्मृयकं von स्मृय (चतुर्वर्षेण) P. 4, 2, 80.

स्मृयकेतु m. ein Bein. Aniruddha's AK. 1, 1, 4, 22, v. l. für विग्रहेतु. स्मृयदे (स्मृय + द् von दा binden u. s. w.) Fanggrube für Antilopen Naigh. 3, 23. पुत्रं वन्दनमृयदाड्डपुत्रः RV. 10, 39, 8; vgl. übrigens 4, 116, 11. 117, 5.

स्मृयपद् (स् + पद्) adj. f. ०दी antilopenfüssig AV. 1, 18, 4.

स्मृदु m. N. pr. ein Sohn Vṛgīnīvant's MBh. 13, 6834. Varianten: उपदु, रूपदु.

स्मृप 1) m. Un. 3, 122. a) Stier AK. 2, 9, 39. TRĪK. 3, 3, 284. H. 1236. an. 3, 451. MBh. bh. 11. ते ते भवन्तु स्मृपभो वशा उत RV. 6, 16, 47. स्मृपम्य रेतसि 28, 8. 10, 91, 14. 166, 1. AV. 3, 6, 4. 23, 4. 4, 4, 8. 24, 4. 9,